

non pendeant? prorsus, si muta animalia nihil doloris patiuntur in partu, argumentum tuum nullum est; si autem patiuntur, ea ipsa pœna est imaginis Dei, conditioni pecorum comparari: pœna porro imaginis Dei, nisi culpa præcederet, justa esse non posset. (Ibid.)

Dices 2º. Apostoli de homine qui cæcus natus fuerat à Domino quærun: *Quis peccavit, hic aut parentes ejus, ut cæcus nasceretur?* respondet Christus: *Neque hic peccavit, neque parentes ejus, sed ut manifestentur opera Dei in illo;* (Joan. 9. v. 2. & 3.) ergo peccatum non semper est malorum quæ patimur causa.

Resp. Dist. conseq. causa proxima, conc. causa saltem remota, neg. ant.

Enimverò persuasum semper habuerunt omnes homines, quantumvis barbari, neminem esse, nisi ob aliquam culpam, miserum. Cur Pagani rebus in adversis ad numina sua confugiebant supplices? nonne quia ipsis certum erat, mala qualibet à diis offensis infligi? cur apud Jonam (cap. 1.) nautæ sortes mittunt, sevientem tempestate, ut explorent cujus culpâ in tantum discrimen adducerentur? Cur denique cum Paulus in Meisitem insulam tempestate jactatus, à viperaque in farmentis delitescente correptus fuit? cur, inquam, barbari..... ad invicem dicebant, utique homicida est homo hic qui, cum evaserit de mari, ultio non finit eum vivere? (Act. 28. 4.) nonne quia ipsa docet ratio naturalis mala quæ nobis accidunt, alicujus peccati pœnam?

Nullum igitur est malum quod suam in aliquo peccato causam non habeat, saltem remotam. Eo sensu intelligendum est quod Christus de cæco nato dixit, scilicet causam proximam cur statim ab ortu cæcus fuerit, non esse peculiare quoddam illius delictum; sed ut manifestentur opera Dei in illo. Quæ responsio non excludit causam aliam remotiorem, ab originali peccato deductam.

ARG. V. ex ingenta homini concupiscentia, sive ex illa ad malum proclivitate quam Apostolus vocat legem repugnantem Legi mentis, & captivantem in Lege peccati.

Hæc concupiscentia, veluti monstrum triceps, dividitur in concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum, & superbiam vitæ. (1. Joan. 2.) Quæ tria capita dicuntur ab Augustino *libido sentiendi, libido sciendi, & libido excellendi.* Porro libido hæc vel est à Deo, & à naturali hominis conditione, vel naturæ, qualis à Deo condita fuit, corruptela & depravatio, peccatique pœna: atqui hæc concupiscentia non potuit homini à Deo inferi; ergo necesse est ut peccati, nempe originalis, pœna sit.

Prob. minor propositio; nempe concupiscentiam non potuisse homini à Deo inferi: id enim homini à Deo infitum esse non potuit, quod esse malum est ac deforme: atqui concupiscentia ex se mala est & deformis, ut multiplici ratione comprobatur.

1º. S. Jacobus concupiscentiæ effectus sic describit: *Unusquisque tentatur, à sua concupiscentia abstractus & illectus. Deinde concupiscentia, cum conceperit, parit peccatum: peccatum vero, cum consummatum fuerit, generat mortem.* (Cap. 1. v. 14. & 15.) Porro illud vitiosum est ex cujus natura est tentare, ad malum allicere, peccatum parere, & per illud mortem generare: atqui ita se habet concupiscentia, teste S. Jacobo; ergo, &c.

2º. Id malum est, nec Deum autorem habere potest, quod Apostolus vocat modò peccatum, modò legem repugnantem legi mentis, modò radicem omnium malorum: atqui Apostolus his nominibus concupiscentiam designat: *Non quod volo bonum, hoc facio, inquit; sed quod nolo malum, hoc ago. Si autem quod nolo, illud facio, jam non*

operor illud, sed quod habitat in me peccatum, id est, juxta omnes interpretes, concupiscentia. (Rom. 7. v. 19. & 20.) *Videō aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati.* (Ibid. v. 23.) *Radix omnium malorum est cupiditas.* (1. Tim. 6. 10.)

3°. Illud per se habet aliquid vitii & deformitatis, quod virtutis est inimicum, & contra quod virtute pugnandum est: atqui talem esse concupiscentiam sic docet Augustinus: *Hæc est contraria dilectioni sapientiæ, hæc virtutibus inimica.* (Lib. 4. cont. Julian. cap. 14. n. 65. tom. 10. pag. 615.) Præterea Julianum sic increpat: *Adhuc non evigilas, ut intelligas nostram naturam non esse, sed vitium, contra quod virtute pugnamus?* (Lib. 5. cont. Julian. cap. 7. n. 28. tom. 10. pag. 643. & 644.)

4°. Id malum merito reputatur de quo, veluti de naturæ vitio, erubescimus: atqui ingenuus à natura pudor concupiscentiam inordinatis motibus æstuentem prosequitur: porro si bona sit & innocens, à Deoque nobis insita, vanus est, imò & culpandus ille pudor. *Quid enim, ait Augustinus, hominem pudeat operis quod non homo, sed Deus fecit in homine?* (Lib. 2. de nuptiis & concup. cap. 9. n. 22. pag. 312.)

5°. Illud vitiosum profectò est quod supremo ordini, summæque rationi adversatur: atqui concupiscentia, &c. postulant enim ordo & recta ratio, ut pars nobilior ignobiliorem regat, & inferior pareat superiori, ideòque ut mens motuum corporis domina sit: atqui per concupiscentiam fit ut pars hominis ignobilior, nimirum caro, adversus nobiliorem, nempe spiritum, rebellet & animus corporis motibus mancipetur; ergo, &c. Hinc Julianum sic compellat Augustinus: *Si sãferes, profectò iniquitatem esse videres, quã pars inferior hominis repugnat superiori atque meliori.* (Lib. 5. contra Julian. cap. 4. n. 16. pag. 637.)

Ex iis omnibus liquet ex se malam & deformem esse concupiscentiam, quam sibi medullitùs inhærentem homo gerit, eamque idcirco Deum autorem habere non posse; sed depravatæ naturæ vitium esse, & peccati originalis pœnam.

Norandum autem diligenter est, quamvis concupiscentiam malam dixerimus, illud non ita esse accipiendum, ut semper veri nominis peccatum sit, & culpæ conscius habeatur, quisquis pravâ cupiditate titillatur: in hominibus enim, quantumque sanctitate polleant, superstes residet concupiscentia, sed ad pugnam: nec peccant aliquandò, nisi dum eius illecebris cedunt, & inordinatis motibus consentiunt. At licet culpæ expertus sit, qui concupiscentiam tenet captivam, ipsa tamen vitiosa est, nec unquam laudabilis, quamvis laude dignus sit qui fortiter ipsius impulsibus resistit.

Solvuntur Objecta.

Ob. 1°. Concupiscentia remanet in baptizatis, in quibus nullum superest malum; ergo non est mala, ne naturæ peccato vitiatæ indicium.

Resp. Diff. ant. In baptizatis nullum superest malum quod sit peccatum propriè dictum, concupiscentia sit morbus, vitium & inordinatio naturæ, neg.

Porro remanet quidem in baptizatis concupiscentia, neque in iis peccatum est propriè dictum, cum ipsi resistitur: sed vitium tamen est ac naturæ corruptela, quia mentem aggravat eique mala desideria suggerit. *Concupiscentia, inquit Augustinus, omni peccato caret, non omni malo: annon est malum quod aggravat animam? nos autem eam malam dicimus, & manere tamen in baptizatis.* (Lib. 6. contra Julian. cap. 16. & 17. n. 49. & 51. pag. 689. & 690.)

Obj. 2°. Quod nonnisi in excessu malum est, diei nequit ex natura sua malum: atqui concu-

πισcentia mala non est nisi in excessu : verba sunt Juliani ; ergo, &c.

Resp. Neg. min. Nam ipsa per seipsam, inquit Augustinus, concupiscentia rectissime omnino suis ipsis motibus accusatur, quibus, ne excedat, obfistitur. (Lib. 4. contra Julian. cap. 2. n. 12. tom. 10. pag. 590.) Atqui concupiscentia non potest per seipsam, suisque motibus merito accusari, quin ex natura sua; semperque vitiosa sit. Præterea concupiscentia lex peccati dicitur, inquit Augustinus, quia suadet peccata, aque, ut ita dixerim, jubet; ... peccatum dicitur, quia ex peccato facta est, appetitque peccare. (Lib. 1. operis imperf. cap. 71. pag. 915.) Atqui suadere, jubere, appetere peccatum, ex se malum est. Utique desiderium mali malum est, inquit S. Doctor, etiam si ei non consentiatur. (Lib. 4. contra Julian. cap. 2. n. 7. pag. 587.)

Inst. Illud in excessu tantum malum est, quod bene uti possumus: atqui concupiscentiam bene uti possumus, eaque revera bene utuntur pii sanctique homines qui modum tenent: verba sunt Juliani: ergo concupiscentia in excessu tantum mala est, non verò ex natura sua.

Resp. Neg. maj. Ex eo quod enim concupiscentiam bene uti possumus, non sequitur eam non esse ex natura sua malam; sicut ex eo quod possit aliquis calumniam quam imperitur, bonum in usum detorquere, perperam colligeretur eam non esse per se malam. Præterea, ipso fatente Juliano, concupiscentiam nemo bene utitur, nisi ipsi fortiter resistendo, eamque frenando: Cur verò non potius malum vocetur, inquit Augustinus Juliano, quod fateris esse frenandum? (Lib. 4. contra Jul. cap. 2. n. 7.) Hinc S. Doctor concupiscentiam equo vitioso & indomito comparat, quo si quis bene utatur, eum cohibendo, non equus ipse quia malus est, sed potius ejus auriga laudandus est. (Ibid. lib. 3. cap. 20. n. 38. pag. 571.)

Obj. 3°. Illud malum non est, nec primi parentis peccato tribuendum, quod suam in ipsa hominis natura originem habet: atqui concupiscentia, sive repugnantia carnis adversus spiritum, suam habet in ipsa hominis natura originem; ergo, &c.

Resp. Neg. min. Si enim ad naturam hominis pertineret concupiscentia, sive rebellio carnis adversus spiritum, illius autor esset Deus qui naturam condidit: atqui id dicere nefas est propter varias quas exposuimus rationes; postulat enim supremus ordo ut spiritui caro subjiciatur, nec minus ordini naturali contrarium est, carnem adversus spiritum rebellare, quam servum insurgere contra dominum.

Inst. Natura hominis est ut constet ex carne & spiritu: atqui ex illa conjunctione necessario profuit concupiscentia, sive carnis contra spiritum repugnantia; ergo suam in natura hominis originem habet.

Resp. Neg. min. Quia si ex carnis & spiritus conjunctione necessario profuisset concupiscentia, hæc in statu innocentiae locum habuisset: atqui profectò non habuit. Fide enim certum est hunc statum & rectum & beatum fuisse: atqui neutrum dici posset, si in eo admitteretur concupiscentia. Quid enim ordini recto magis adversatur, quam servi, id est, corporis, adversus dominum sive spiritum reluctatio? Quid paci & beatitudini magis nocet, quam perpetuus carnis adversus spiritum conflictus? Hominem justum ita vexat hæc colluctatio, ut exclamet Apostolus: Infelix ego homo! quis me liberabit de corpore mortis hujus? (Rom. 7. 24.)

Inst. Homo quatenus spiritualis, spiritualia, & quatenus corporalis, corporalia naturaliter appetit; ergo ex carnis & spiritus conjunctione necessario profuit concupiscentia.

Resp. Diss. secundam partem antecedentis. Homo

quia corporalis est, corporalia naturaliter appetit juxta rationis ordinem, & sub imperio spiritus, conc. contra rationis ordinem, & cum rebellione adversus spiritum, neg.

Re quidem verâ cum homo corporeis sensibus polleat, ipsi naturale est corporalia appetere. Sed in rerum sensibilibus appetitu hunc ordinem servabat natura hominis sana, qualis à Deo condita fuit, ut nihil caro contra rationem & spiritum attentaret: *Faciebat hoc ordo justitiæ*, inquit Augustinus, *ut quia eorum (primorum parentum) anima famulum corpus à Domino acceperat, sicut ipsa eidem Domino suo, ita illi corpus ejus obediret, etque exhiberet vitæ illi congruum sine ulla resistentiâ famulatum.* (*Lib. 2. de peccat. meritis, cap. 22. n. 36.*) Quod autem caro nunc adversus rationem & spiritum concupiscat, luctuosa est ordinis subversio, & morbus gravissimus quem invexit peccatum originale. *Concupiscentia*, inquit S. Thomas, *quæ transcendit limites rationis, inest homini contra naturam, & talis est concupiscentia originalis peccati.* (*1. 2. quæst. 82. art. 3. ad. 1.*)

ARTICULUS II.

Virum Adami peccatum unicuique proprium sit & inhærens.

Docuerunt quidam Scholastici peccatum originale nihil aliud esse quàm *actuale* Adami peccatum, jam pridem præteritum, quod nobis imputatur, licet nobis propriè non inhæreat, nec transmittatur. Ita Ambrosius Catharinus in opusculo de lapsu hominis & peccato originali; ita etiam Albertus Pighius in prima de peccato originali controversia. Contra quos sit,

PROPOSITIO.

Peccatum originale unicuique est proprium & inhærens.

Prob. 1°. ex Patribus: Objiciebant Pelagiani fieri non posse ut Deus qui peccata remittit propria, imputet aliena. Sic autem respondet Augustinus: *Remittit, sed spiritu regeneratis, non carne generatis; imputat verò, non jam aliena, sed propria: ... carnali generatione eorum sunt, quibus nondum spiritali regeneratione dimissa sunt.* (*Lib. 3. de peccatorum meritis & remissione, cap. 8. n. 15. tom. 10. pag. 78.*)

S. Fulgentius: *Quâ justitiâ subicitur parvulus stipendio peccati, si nulla est in eo peccati pollutio?* (*Lib. de Incarn. & grat. cap. 14.*)

S. Anselmus: *Non portant infantes peccatum Adæ, sed suum* (*Lib. de conceptu Virginis, & origin. peccato cap. 26.*)

S. Bernardus: *Aliena est culpa, quia in Adam omnes nascentes peccavimus; nostra, quia, licet in alio, nos tamen peccavimus, & nobis justò Dei judicio imputabatur, licet occulto.* (*Serm. 1. in Dominic. 1. post Octav. Epiphan. n. 3.*) Porro in iis aliisque Patrum locis peccatum originale exhibetur, ut singulis hominibus proprium, ut nostrum & intimè inhærens animæ quam polluit.

Prob. 2°. ex Concilio Tridentino: *Si quis asserit, inquinatum nullum (Adam) per inobedientiæ peccatum, mortem & penas corporis tantum in omne genus humanum transfudisse, non autem & peccatum quod mors & animæ, anathema sit.* (*Sess. 5. de origin. peccato can. 2.*) & canone 3: *Hoc Adæ peccatum... propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium.* Ergo juxta sanctam Synodum peccatum ipsum, prout est mors animæ, in omnes & singulos Adami prosteros transmittitur, & unicuique inest proprium.

Prob. 3°. rationibus theologicis: 1°. Injustum est cuiquam imputari peccatum quod suum non est: atqui, fatentibus adversariis, Adæ peccatum à justo iudice parvulis imputatur; ergo ipsis proprium sit necesse est.

2°. Fides docet infantibus per Baptismum conferri remissionem peccati. Definit enim Concilium Tridentinum Baptismate tolli totum id quod veram & propriam peccati rationem habet: (*Ibid. can. 5.*) atqui id falsum erit, si nullum infantem peccatum habeant quod ipsis statim ab ortu inhæreat.

3°. Apostolus, ut jam vidimus, Adamo Christum opposuit, & declaravit peccatum in omnes homines eodem modo transire, quo justitia per Christum in nos transfunditur: atqui justitia Christi in nos ita transmittitur, ut nobis propria sit & inhærens, sicuti contra Lutherum & Calvinum ab Ecclesia definitum est; ergo pariter Adami peccatum in ipsius posteros sic traducitur, ut in singulis verum, proprium & internum sit peccatum.

4°. Cum dicit Apostolus per unum hominem peccatum intrasse in mundum, & per peccatum mortem, aperte indicat peccatum non minus propriè in omnes diffundi, quàm mortem: atqui mors unicuique propria; ergo & peccatum.

Solvuntur Objecta.

Obj. ex parte Dei injustum esse & divinæ bonitati prorsus oppositum quemquam alieno peccato teneri constrictum.

Resp. 1°. Rationi humanæ in rebus etiam obviis caliganti & erranti, non permittendum esse de justitia divina iudicium; sed rationis nostræ infirmitatē esse fidei normā dirigendam. Porro vetat fides ne suspicemur à justitia & bonitate divinæ alienum esse, ut omnes homines primi parentis culpæ nascantur obnoxii. Ex revelatione enim divinā constat per unum hominem peccatum

in omnes transiisse, in quo omnes peccaverunt; injusta ergo esse non potest hæc peccati transfusio, licet quomodo justa sit concipere non valeamus.

Resp. 2°. Dist. propositionem. Injustum est quemquam alieno peccato teneri constrictum, si proprium ipsi non evaserit, conc. si proprium ipsi factum fuerit, neg.

Porro, juxta fidem catholicam, primi hominis peccatum omnibus ideò tantum imputatur, quod reipsa in omnes transierit, & singulos nascentes inficiat. Et sanè ab ipsis Pelagianis laudatur Dei benignitas, quòd plurimos infantes, quamvis nullo naturali nexu Christo conjunctos, justitiæ Christi verè participes per Baptismum efficiat; quis ergo de justitia Dei jure contrahatur, eo quòd nascentes homines, à primo parente ad quem naturaliter pertinent, peccatum trahere permittat? nedum propterea culpari debeat divina justitia, imò non potest aliter defendi: si enim infantes nihil peccati nascendo contrahant; ergo injustè à Regno Dei excluduntur; ergo injustè præfenti in vita tot miseris ac morte ipsa quæ peccati stipendium est, affliguntur.

Obj. 2°. Infans qui nascitur opus est Dei: atqui opus Dei non potest esse nisi bonum; ergo infans dum nascitur, bonus est nulloque peccato vitiatus.

Resp. Dist. maj, Infans qui nascitur, opus est Dei quoad naturæ bonum, conc. maj. quoad originis vitium, neg. maj.

Simul, inquit Augustinus, utrumque propagatur, & natura, & naturæ vitium, quorum est unum bonum, alterum malum; illud de conditoris largitate sumitur, hoc de originis damnatione attrahitur; illi est causa bona voluntas Dei summi, huic mala voluntas homini primi... denique idem ipse Christus propter illud creandum factus est hominis, propter hoc sanandum factus est homo; (Lib. de peccato original. cap. 33. n. 38. tom. 10. pag. 270.) ergo neque propter originis vitium negandum est bonum

opus Dei; neque propter bonum opus Dei negandum est originis vitium.

Et certè non magis repugnat opus Dei cum vitio nasci, quàm procreari ex adulterio: atqui infans ex adulterio natus, opus tamen Dei est, quamvis adulterii ex eo quo nascitur, neque autor sit, neque approbator; ergo pariter, licèt cum vitio parvulus in lucem edatur, nihilominus Dei opus est, non quatenus vitium, sed quatenus bonam habet naturam.

Inst. saltem, juxta catholicorum doctrinam, peccatum quod opus est diaboli, transit per naturam quæ opus est Dei: atqui id repugnat; ergo, &c.

Resp. Neg. min. Apostolus enim ipse declarat peccatum per unum hominem, ideòque per opus Dei, intrasse in mundum: & verò non magis repugnat peccatum transire per opus Dei, quàm in ipso residere, illudque corrumpere: atqui, fatentibus ipsis Pelagianis, manet peccatum in perveris hominibus qui Dei sunt opera, eosque vitiat; ergo nihil vetat peccatum per naturam quæ opus est Dei transire.

Obj. 3°. Quidquid naturale est, Deum habet autorem, ut potè naturæ cujuslibet creatorem: atqui peccatum originale, si existat, naturale est; ergo Deum sibi vindicaret autorem, quod citra impietatem dici non potest.

Resp. Dist. maj. Quidquid naturale est, tanquam naturæ pars vel perfectio, Deum habet autorem, conc. maj. quod naturale est, sed vitium naturæ à prima suæ institutionis rectitudine collapsæ, Deum habet autorem, neg. maj.

Porò peccatum originale, neque pars, neque perfectio est naturæ, ad primamque illius institutionem non pertinet: sed vitium est quod naturæ bonæ per malum liberi arbitrii usum accidit, Causam non habet nisi deficientem, nec magis attribui Deo potest, quàm fatuitas quæcumque nascuntur

nascuntur homines. *Ejus quippe hominis qui fatuus est, inquit Augustinus, Deum dicimus, quamvis non dicamus ipsius fatuitatis autorem: quæ fatuitas non est natura atque substantia; sed ejusdem naturæ vitium quod accidit, sinente Deo (Lib. 3. operis imperf. cap. 160. tom. 10. pag. 1113.)*

Obj. 4°. Non magis ex Adamo nascuntur peccatores, quàm justi ex parentibus justis: atqui ex parentibus justis minimè nascuntur justi; ergo neque ex Adamo, &c.

Resp. Neg. maj. Alia quippè est Adami, alia posteriorum parentum ratio. Ille totius generis humani radix fuit, hi verò tanquam rami sunt ex radice oriundi. Quamobrem ab eo suspensa erat omnium hominum conditio, ab aliis autem nequaquam pendet. Illo in justitia firmiter stante, justitia quæ tunc fuit: quodam sensu naturalis, ad omnes ejus posteros simul cum natura transisset. Quid ergo iniquum est si, illo peccante vitium pro natura inolevit? ut ait Augustinus. (*Tract. 44. in Joan. n. 1.*) Longè autem diversa est posteriorum parentum conditio. Quod nascuntur peccatores, id naturale est; quod Christi gratiæ statum est, illud extra præsentem naturæ corruptæ statum est. Inde verò sequitur parentes filios quos ex naturæ officio generant, naturæ vitium transmittere; minimè autem justitiam quæ à præsentem naturæ vitiatæ statu aliena est.

Obj. 5°. Parentes filios transmittere nequeunt quod non habent peccatum: atqui saltem parentes in Christo per Baptismum regenerati, peccatum originale non habent, liquidem ipsis remissum fuit; ergo non possunt illud filijs suis transmittere.

Resp. Ut difficultatem hanc solvat S. Thomas, istam adhibet distinctionem: *Peccatum originale, inquit, per Baptismum aufertur reatu, in quantum anima recuperat gratiam quantum ad mentem; remanet tamen peccatum originale actu quantum ad formam, qui est inordinatio, in ipsius corporis se*

cundum quod homo generat, & non secundum mentem; & propter hoc baptisati traducunt peccatum originale: non enim parentes generant in quantum sunt renovati per Baptismum; sed in quantum retinent adhuc aliquid de vetustate peccati. (I. 2. quæst. 8. art. 3.) Eadem est quoad sensum S. Augustini responsio diversis in locis. Rem variis illustrare nititur exemplis, v. g. oleæ ex cujus semine non olea nascitur, sed oleaster.

Verum etiam si hæc explicatio nodum non satis extricare videretur, nihilominus divinæ Scripturarum auctoritati standum esset: *Originale delictum* inquit Augustinus, *quod in parente regenerato remittitur, & tamen transit in prolem..... quis intelligit? numquid idem non est delictum?* Unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt. (Lib. 6. contra Julian. cap. 5. n. 14. pag. 670.)

Obj. 6°. Si peccatum Adami in ejus posteros maneret, posteriorum quoque parentum delicta suis filiis transmitterentur: atqui illud dici non potest; ergo, &c.

Resp. Neg. mag. 1°. Quia docet Apostolus unum duntaxat & unius tantum hominis peccatum in omnes diffundi, non illud verò solum, sed multa delicta per Christi gratiam deleri. *Judicium*, inquit, *ex uno (peccato) in condemnationem; gratia autem ex multis delictis in justificationem.* (Rom. 5. 16.) *sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi; ita & per unius obedientiam justitiam constituentur multi.* (Ibid. v. 19.) Ipsa etiam comparatio Christum inter & Adamum ab Apostolo instituta exigit ut, quemadmodum ex solo Christo justitia, ita ex solo Adamo peccatum deriveret. 2°. Quia testatur experientia in prolem non transfundi parentum vitia & peccata. Sæpè enim accidit ut stagitiosis ex parentibus nascantur filii indolis longè diversæ.

Alas quædam omittimus difficultates quæ sunt accuratè solvantur, exploratam possulant tum pec-

cati originalis naturam, tum rationem quâ singulos in homines traducitur.

ARTICULUS III.

De natura Peccati originalis.

Tale est peccatum originis, teste Augustino, *ut eo nihil sit ad prædicandum notius, & nihil ad intelligendum secretius.* (Lib. 1. de moribus Ecclesiæ, cap. 22. n. 40. tom. 1. pag. 702.) Nullum est enim Religionis nostræ caput, quod incredulos magis offendat, nullum quod ratiunculis humanis magis impugnetur. In solvendis difficultatibus quas opponit ratio, multum desudant Theologi: sed vereor ne vanum suscipiant laborem imò ne, cum densas quibus mysterium istud circumfusum est tenebras discutere conantur, novas obducant. Cur nos pudeat ignorantiam confiteri in his rebus quas nec ratio assequi potest, nec revelare Deo placuit? Si rationem consulas, ipsa tibi persuadebit se intra eos limites contineri, quos transilire non licet, & duo suggeret principia quibus firmiter adhærendum est.

PRINCIPIUM I.

Non idem neganda sunt quæ certissimis comprobantur argumentis, quoddam ex iis absurda quædam sequi videantur.

Animo enim perlustremus varias hominum cognitiones, nulla fortasse est quæ in difficultatem aliquam inextricabilem non incurrat. Quis neget, v. g. moveri corpora, licet nequeat, vel subtilibus nonnullis contra corporum motus argumentis respondere, vel motus ipsius naturam definire. Varia ejusdem generis sileo exempla quibus

ostenditur certissimam esse rerum plurimarum existentiam quarum tamen natura & proprietates omnem humanæ mentis captum fugiunt. Hoc igitur in omni scientiarum genere fixum sit & ratum, ut res certæ & evidentes affirmantur, quamvis earum causæ & naturæ nos lateant. Quæ quidem regula, si in disciplinis naturalibus tenenda est, quanto religiosius in divinis observanda!

PRINCIPIUM II.

Fides tradit & ratio ipsa persuadet peccatum aliquod paucis inherere; sed quale sit illud, vel quomodo transfusum, nec ratio, nec fides docent. Itaque ex ejusmodi quæstionum solutione non pendet ipsius rei veritas. Cavendum est proinde ne ex eo quod obscura sit peccati originalis natura, ejus quoque veritas in dubium revocetur. Quapropter ego suaserim ut quisquis adversus hæreticos aut incredulos de ingenito peccato disputaverit, abstineat ab hujusmodi quæstionibus; periculum enim est ne, dhm nonnisi incertæ conjecturæ proponantur, dubia, imò falsa videatur ipsamet illius peccati existentia. His præmuniri principiis varias de natura peccati originalis opiniones referemus, & de singulis judicium nostrum interponemus.

Sententia Lutheranorum & Calvinistarum.

Docent Lutherani & Calvinistæ peccatum originis esse ipsamet concupiscentiam *habitualement*, sive hæreditariam illam naturæ nostræ pravitatem & corruptionem, quæ in omnes animæ partes diffusa, nos iræ divinæ & damnationis æternæ reos facit. Ita Calvinus. (*Lib. 2. Instit. cap. 1.*) Quam doctrinam anathemate merito confixit Synodus Tridentina. (*Sess. 5. de peccato originali can. 5.*) Nam 1°. peccatum originale per se ho-

mines facit dignos morte: atqui concupiscentia sive *actualis* sive *habitualis*, neminem per se efficit dignum morte, sed tantum cum ei consentitur; 2°. in Baptismate tollitur quidquid peccatum est: atqui tamen non tollitur concupiscentia, cum ipsis in regeneratis superstes maneat; ex apostolo, *Nihil damnationis est* (sive damnatione dignum) *iis qui sunt in Christo Jesu, qui non secundum carnem ambulant: (Rom. 8. n. 1.)* atqui tamen illis inest concupiscentia *habitualis* cujus motus Apostolus ipse sentiebat.

Sententia Thomistarum.

Opinantur Thomistæ peccatum originale *materialiter* quidem esse concupiscentiam, *formaliter* vero reatum concupiscentiæ, sive defectum originalis justitiæ. Eo pertinere contendunt innumera S. Augustini testimonia, ubi concupiscentiam ab ejus reatu distinguit. Observat *dimitti concupiscentiam carnis in baptismo, non ut non sit, sed ut in peccatum non imputetur. Quamvis autem reatu suo jam soluto, manet tamen.* (*Lib. 1. de nupt. & concupisc. cap. 25. tom. 10. pag. 294.*) Patet, inquit Thomistæ, in infantibus non solam esse concupiscentiam, sed ejus quoque reatum.

Fateor quidem infantes justitiâ originali spoliatos esse; sed falluntur Thomistæ, si peccatum originis eum primigeniæ innocentie jactura confundant. Damnum istud, sicut & ipsa concupiscentia, justissima est peccati pœna; non igitur peccatum ipsum, ut optime perspexit S. Thomas: *Substractio justitiæ originalis, inquit, habet rationem pœnæ, sicut etiam substractio gratiæ.* (*1. 2. q. 25. art. 5. in corp.*) Neque enim sub Deo justo mens ad imaginem sui auctoris creata, vel pravæ cupiditatis jugo premii potuit, vel suâ innocentia & integritate exui, nisi prius ob aliquam culpam in Dei offensionem incurrisse concipiatur.

Sententia Pyghii & Cotharini.

Pyghius & Catharinus volunt peccatum originale esse ipsum Adami peccatum nobis *extrinsecè* duntaxat imputatum: sed prorsus rejicienda est hæc opinio, quia culpæ originalis dogma subverti. Verus enim Catholicus debet agnoscere 1°. non solam pœnam, sed & culpam nobis fuisse cum Adamo communem; 2°. cum Synodo Tridentina, *peccatum illud transfusum omnibus inesse unicuique proprium.* (*Sess. 5. de peccato origin. can. 3.*) Quæ duo in Pyghii systemate funditus evertuntur. Præterea, teste Apostolo, peccatum eodem modo ad posteros Adami transmittitur, quo iustitia nobis per Christum infunditur: atqui iustitia Christi ita nobis communicatur, ut nobis non tantum imputetur, sed mentibus nostris propriè & *intrinsecè* inhæreat; sic enim contra Calvinistas ab Ecclesia definitum est; idem igitur de Adami peccato sentiendum.

Sententia aliorum Theologorum.

Alii Theologi quibus meritò displicent superiores sententiæ, rem sese attigisse putant, dum dicunt peccatum originis esse ipsummet Adami peccatum, unicuique *intrinsecè* imputatum & proprium, singulisque hominibus qui in Adamo moraliter continebantur, commune. Falsi quidem argui non possunt hujus sententiæ autores; siquidem aliis verbis exprimunt ipsum fidei dogma; omnes scilicet in Adamo peccasse, & universum genus humanum in suo capite prolapsam & damnatam esse: sed malè sibi blandiuntur, quasi novi quidpiam afferant ad explicandam communis ingentis culpæ naturam. Inquiritur enim qui fieri potuerit ut infans nondum natus, peccante Adamo, peccaverit, vel quam partem habuerit

in primi parentis delicto. Huic autem obscurissimæ quæstioni nihil lucis affundunt præfati Theologi.

Quisquis igitur sapit cum Scripturis & Patribus affirmet omnes in Adamo & cum Adamo peccasse; si quis incredulus sciscitetur, cur, quando, & quomodò peccaverit parvulus qui, nec propriam voluntate consensit, nec Adamo quidquam agendum commisit, vir Catholicus, me autore, mutus hærebit, vel rem expediet unico hoc vocabulo, *nescio*; ne fortè inconsultum responsum difficultatem potius augeat quàm explanet.

ARTICULUS V.

Quomodò peccatum Adami in posteros ejus transmittatur.

De modo quo propagatur peccatum originale, maxima est inter Theologos discordia, dum in suas quisque partes adducere nititur Augustinum qui fluctuans & notandus de obscurissima hac quæstione differuit, variasque proposuit hujus contagii causas, & nulli præ ceteris firmiter adhæsit.

SENTENTIÆ I. ET II.

Non pauci dicunt peccatum originale propagari, quia infunditur anima in corpus vitiatum, unde & ipsa inquinatur, sicut liquor in vase infecto corrumpitur. Id colligunt ex Augustino qui sic habet: *Ut ergo & anima & caro pariter utrumque puniatur, nisi quod nascitur renascendo emundetur, profectò aut utrumque vitiatum ex homine trahitur aut alterum in altero, tanquam in vitiato vase, corrumpitur..... Quid autem horum sit verum libentius disco quàm dico, ne audeam dicere quod*

nescio. (Lib. 5. contra Julian. cap. 4. tom. 10. pag. 637. & 638.)

Huic sententiæ multum affinis est plurimorum Theologorum opinio, qui putant peccatum originis traduci per concupiscentiam generationi adjunctam. His suffragantur insignia S. Augustini testimonia: ait enim *malum originis transire quodam operante contagio*, id est, concupiscentiæ affectu; *quod etiam de morbidis parentum corporibus solet evenire nascentibus* (Lib. 6. contra Julian. cap. 18. tom. 10. pag. 693. n. 55.) Dicit præterea *propter carnalis concupiscentiæ malum, hominem qui per illam nascitur, trahere originale peccatum.* (Lib. 1. de nuptiis, cap. 1. tom. 10. pag. 280.) Id illustrat exemplo podagræ & aliarum tum corporis, tum animæ affectionum quæ in liberos à parentibus transfunduntur.

Duæ illæ opiniones mutuam opem præstant. Etenim qui dicunt animam in corpore, quasi in vase vitiatò, corrumpi, nihil efficiunt nisi exponant quomodo vitiatum fuerit corpus. Non aliam autem hujus vitii probabilem causam afferre possunt, præter concupiscentiam quæ ex parentibus in filios derivatur. Hæc autem placita quæ primâ fronte videntur cum ratione consentire, difficultatibus tamen subjacent quæ sunt inextricabiles.

Refelluntur illæ opiniones.

1º. Fateantur necesse est illarum opinionum autores, prius vitiatum fuisse corpus, quam animam; vel, quod idem est, prius propagari concupiscentiam, quam peccatum, siquidem noxam originalem exhibent ut effectum concupiscentiæ & vitiatum corporis: atqui tamen id militat adversus S. Augustini doctrinam, & ipsum rationis iudicium: nam concupiscentia debuit esse pœna peccati non causa; neque fuit supremus ordo, ut animus rationalis qui mundus & innocens à Deo

creatur, corporis imperio pareat, nisi ob præcedens aliquod peccatum, hanc carnis rebellionem meruerit.

2º. Si concupiscentia transfundendi peccati originalis causa esset, quò magis libidinosi forent parentes, eò gravius esset in infantibus peccatum originis; quod tamen hæcenus à nullo Catholico, vel dictum, vel creditum unquam fuit.

SENTENTIÆ III. ET IV.

Putant nonnulli culpæ originalis propagationem non esse repetendam ex causa physica, quale esset vel corporis vitium, vel parentum concupiscentia; sed docent noxam originalem in singulos Adami posteros ideò diffundi, quia ex suprema Dei voluntate statutum fuerat, ut omnium voluntates in Adami voluntate moraliter continerentur, adeò ut; eo peccante, omnes peccaverint. Ab illa sententia non multum discrepat pactum quod quidam intercessisse fingunt Deum inter & Adamum: cujus pacti hæc conditio fuit, ut scilicet generis humani fors penès Adamum esset, eoque peccante, omnes homines ejusdem culpæ rei censerentur.

Refelluntur præfatæ opiniones.

Utriusque illius opinionis autores mihi videntur in eodem luto hæere: neque enim explicant quomodo cum notione Dei summè boni & iusti, conciliari possit illud divinæ voluntatis decretum quo primi hominis culpa singulis ejus posteris imputaretur. Hoc scilicet admissò decreto, vel pacto, Deus videretur solus peccati originalis autor esse. Nam refundendum est, vel in cujlibet hominis, vel in Adami, vel in Dei voluntatem: atqui voluntas cujusque hominis non est causa hujusce peccati, cum prius peccare dicendus sit, quam

velle potuerit; neque etiam voluntas Adami; cum enim voluntas mea in voluntate Adami physice non contineretur, non fuit ex ipsa rei natura necessarium ut, peccante Adamo, ipse etiam peccaverim.

Supereſt igitur ut ſola Dei voluntas libera fuerit cauſa peccati originalis, cum ab aeterno decreverit peccatum Adami ſingulis hominibus imputare. Unde ſequitur ſingulas animas à Deo creari cum peccato & in peccato: atqui talem blaſphemiam refugit animus religioſus, cui perſuaſum eſſe debet mentes humanas, prout à Deo creatore prodeunt, nihil habere vitii, ſed puras eſſe ſui autoris imagines.

Sed, miſſis hominum conjeſturis, adoranda ſunt non ſcrutanda Dei iudicia: periculoſum enim eſt earum rerum notitiam affectare, quas denſa caligine Deus premi voluit, ne vel earum veritatem labefactes, dum enodare tentas, vel novis difficultatibus impediās, dum ad mentis humanæ captum myſteria conaris accommodare, quæ rationi impervia Deus eſſe voluit. Standum eſt igitur huic regulæ ab Auguſtino conſtitutæ, nempe *certâ fide tenendum eſſe tantum contagium propagari, licet quomodo traducatur nunquam noverimus.* Ep. 167. n. 2. tom. 2. pag. 594.)

ARTICULUS V.

De ſubjecto peccati originalis.

Cum univerſalia ſint Scripturarum teſtimonia, quibus declaratur originale contagium in omnes derivari, nullus homo præter Chriſtum Dominum ab ea labe immunis ſine temeritate dici poteſt, niſi Traditionis & Eccleſiæ faveat autoritas. Verum aliquot abhinc ſæculis, magnâ animorum contentione controverſum fuit, utrum Beatiffima

Virgo Deipara ſingulari beneficio fuerit culpæ originalis expers. Qua in re magnoperè cavendum eſt ne quid inconſulto iudicio, vel ex anticipata opinione ſtatuatur. Quapropter in hac controverſia, Hiſtorici potiùs quàm Theologi partes agemus, & quidem tribus in paragraphis.

PARAGRAPHUS PRIMUS.

De argumentis quibus nituntur Theologi qui B. Virginem ſine originali peccato conceptam fuiſſe negant.

Quæres 1°. quibus Scripturæ locis utantur.

Reſp. 1°. Adhibent hæc Apoſtoli verba, *Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines pertransiit in quo omnes peccaverunt.* (Rom. 5. 12.)

Unde ſic ratiocinantur: Scripturæ textus qui omnes homines in peccato originali involvit, nullis limitibus coercendus eſt, niſi eum circumſcribere cogat, vel eadem Scriptura, vel unanimis Traditio vel evidentiffima ratio: alioqui laſcivientium ingeniorum opinionibus & ludibrio mancipata eſſet Scripturæ majeſtas; alii cum Proteſtantibus Fideium liberos ab originali noxa eximendos putabunt; alii cum Geſſone Joſephum Mariæ conjugem, alii Abelum, Noënum, Abrahamum, Jeremiam, Daniëlem, Joannem-Baptiſtam. Rupto aggere, quis erumpentes aquas coerceret? atqui Scriptura & Patres nullibi circumſcriptionem hanc apponunt in gratiam ſanctiffimæ Virginis, nulla profertur ex humanæ rationis penu demonſtratio; ſed meræ, ut aiunt, *convenientiæ* quibus multum moveri non ſolent graviffimi Theologi.

2°. Ex iis ejuſdem Apoſtoli verbis: *Et ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.... Stipendia peccati mors,* (Rom. 6. v. 23.) ſic argumentantur: Quiſquis moritur, in pœnam